

QP CODE : 23635

(3 Hours)

Marks : 100

- NB : (1) All questions are compulsory.
(2) All questions carry equal marks.

1. Attempt **any two** of the following:
  - A. Bring out the value of monuments and coins as sources of Ancient Indian history.
  - B. Describe the various Brahmannical and Jain literary sources for the study of Ancient Indian history.
  - C. Discuss the various types of Greek sources.
2. Attempt **any two** of the following:
  - A. Explain the socio-economic life of the Harappan people.
  - B. Review the religious beliefs and practices of the Indus people.
  - C. Explain the characteristics of Indus Valley houses.
3. Attempt **any two** of the following:
  - A. Describe the growth and expansion of Aryan civilization.
  - B. Examine the position of women during the Vedic age.
  - C. Describe the religious philosophy of the Aryans.
4. Attempt **any two** of the following:
  - A. Examine the administrative features of the Mahajanapadas.
  - B. Write a detailed note on the teachings and spread of Jainism.
  - C. Examine the impact of the Persian invasion of India.
5. Write short notes on **any two** of the following:
  - a) Epics as a source of Ancient Indian history
  - b) Civic amenities of Indus towns
  - c) Economic life of the Aryans
  - d) Gautama Buddha

(३ तास)

गुण : १००

(मराठी रुपांतर)

- सूचना : (१) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
(२) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

प्र.१ खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

- (अ) प्राचीन भारतीय इतिहासाच्या साधनांमध्ये ऐतिहासिक स्मारके व नाण्यांचे महत्त्व स्पष्ट करा.
(ब) प्राचीन भारताच्या अभ्यासासाठी असलेल्या ब्राह्मणी व जैन वाङ्मयीन संदर्भ साधनांचे वर्णन करा.
(क) प्रमुख ग्रीक साधनांची चर्चा करा.

प्र.२ खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

- (अ) हडप्पाकालीन लोकांचे सामाजिक व आर्थिक जीवन स्पष्ट करा.
(ब) सिंधू संस्कृतीतील लोकांच्या धार्मिक श्रद्धा व चालीरीतींचा आढावा घ्या.
(क) सिंधू संस्कृतीतील गृहचरनेची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.

प्र.३ खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

- (अ) आर्य संस्कृतीचा विकास व विस्तार स्पष्ट करा.
(ब) वैदिक काळातील स्त्रियांच्या स्थितीचे परिक्षण करा.
(क) आर्यांच्या धार्मिक तत्वज्ञानाची चर्चा करा.

प्र.४ खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

- (अ) महाजनपदांच्या प्रशासकीय वैशिष्ट्यांचे परिक्षण करा.
(ब) जैन धर्माचे तत्वज्ञान व प्रसार यावर सविस्तर टिपण लिहा.
(क) प्राचीन भारतावरील पर्शियन आक्रमणाचे स्वरूप स्पष्ट करा

प्र.५ खालीलपैकी कोणत्याही दोहोंवर टिपा लिहा.

- (अ) महाकाव्ये : ऐतिहासिक संदर्भस्रोत
(ब) सिंधू शहरांमधील नागरी सुविधा
(क) आर्यांचे आर्थिक जीवन
(ड) गौतम बुध्द